

**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN**
Rotel 221
Avd 2

DOM
2005-03-22
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
844-05

KLAGANDE
Stockholms stad
Juridiska avdelningen
105 35 Stockholm

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen KF/KS Kansli	
Ink.	2005 -03- 2 3
Dnr:	329-2674/2002
Till:	R.D. Jutard aktör

MOTPART
Länsstyrelsen i Stockholms län
Allmänna enheten
Box 22067
104 22 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Stockholms län beslut den 23 december 2004
Diarienummer 2132-04-78735, se bilaga 1

SAKEN

Tillämpning av ordningslagen (1993:1617), OL

BAKGRUND

Stockholms kommunfullmäktige beslutade den 22 november 2004, § 24, att till 11 § i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun göra följande tillägg: "Könsförnedrande mobil reklam får ej framföras på offentlig plats." Kommunfullmäktige anmälde tillägget till länsstyrelsen den 2 december 2004.

Länsstyrelsen beslutade den 23 december 2004 att med stöd av 3 kap. 13 § andra stycket OL upphäva det av Stockholms kommunfullmäktige den 22 november 2004 beslutade tillägget till 11 § i ordningsföreskrifterna för kommunen. Skälen för länsstyrelsens beslut framgår av bilaga 1.

Dok.Id 20863

Postadress
Box 17106
104 62 Stockholm

Besöksadress
Krukmakargatan 19

Telefon
08-720 90 00
E-post: lansrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-720 93 00

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00 - 12:00
12:00 - 15:00

YRKANDE M.M.

Stockholms stad överklagar länsstyrelsens beslut och yrkar att länsrätten undanröjer beslutet. Till stöd för sin talan anför Stockholms stad bl.a. följande.

Enligt 3 kap. 8 § OL och förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen, får kommuner meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på allmän plats. Enligt förarbetena till ordningslagen (prop. 1992/93:210 s. 287) är det i viss utsträckning möjligt att komplettera en författning med till exempel bestämmelser om krav på tillstånd som går längre än vad som föreskrivs i den allmänna författningen eller med bestämmelser som kriminaliserar förfaranden som lagstiftaren inte har kriminaliserat. Det beslut som fattades av kommunfullmäktige den 22 november 2004, § 24, om ett tillägg till 11 § i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för staden, har sin bakgrund i ett yrkande att ett förbud skall införas i ordningsföreskrifterna mot de bilar som med hjälp av stora reklamaffischer gör reklam för porrklubbar då skyltningens uppseendeväckande utformning kan avleda trafikanternas uppmärksamhet och därigenom förorsaka allvarliga trafikolyckor.

Reklam

Stadens bedömning är att frågan inte föranleder en ändring av grundlagen. Det beslutade förbudet kan inte anses vara en inskränkning av yttrandefriheten.

Trafiksäkerhet

I 2 kap. 1 § trafikförordningen (1998:1276) stadgas att trafikanter skall uppträda så att han eller hon inte i onödan stör eller hindrar annan trafik. Av

förarbetena till ordningslagen (prop. 1992/93:210 s. 291) framgår att när polisen gör en prövning ur ordningssynpunkt innefattas i viss mån även utformning av affischer. En affisch får inte ha en utformning eller ett utseende som medför att den i alltför hög grad drar till sig trafikanternas uppmärksamhet eftersom den då kan utgöra en trafikfara. Stadens uppfattning är att bilar som är utrustade med reklam av denna karaktär är en trafikfara och måste kunna förhindras. Det torde vara uppenbart att själva syftet med stora reklamaffischer är att dra uppmärksamhet till sig från övriga trafikanter när de kör i trafikutrymmet. Länsstyrelsen har felaktigt utgått från att frågan om trafiksäkerheten för samtliga trafikanter uttömmande skall avgöras enligt fordonslagen (2002:574). Den regleringen är begränsad till det aktuella fordonets trafiksäkerhet m.m. Som framgår av ovan angivna förarbeten måste polisens prövning i viss mån få avse utformningen av en affisch så att den inte drar till sig andra trafikanters uppmärksamhet och därigenom utgör en trafikfara. Det är inte kopplat till det egna fordonets utrustning utan till att affischen, på fordon enligt fordonslagstiftningen eller på annat sätt, mobilt framförs på offentlig plats till men för övriga trafikanters säkerhet och agerande. Detta regleras inte uttömmande genom fordonslagstiftningen.

Sammanfattningsvis delar inte Stockholms stad länsstyrelsens uppfattning att det av kommunfullmäktige fattade beslutet strider mot 3 kap. 12 § OL. Stockholms stads uppfattning är att frågor av denna karaktär kan regleras i lokala ordningsföreskrifter och att ett förbud mot porrklubbsreklam i trafiken är nödvändigt ur ordnings- och trafiksäkerhetssynpunkt. Det har således inte förelegat någon grund för att upphäva Stockholms stads beslut. Frågan föranleder inte en ändring av grundlagen. Det beslutade förbudet kan inte anses vara en sådan inskränkning av yttrandefriheten som länsstyrelsen synes mena. Länsstyrelsens beslut bör därför upphävas.

Länsstyrelsen bestrider bifall till överklagandet.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 3 kap. 8 § OL får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en kommun meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats.

I 3 kap. 12 § OL anges följande. Föreskrifter enligt 8-11 §§ får inte angå förhållanden som är reglerade i denna lag eller annan författning eller som enligt lagen eller annan författning kan regleras på något annat sätt. Föreskrifterna får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obehagliga inskränkningar i den enskildes frihet.

I 3 kap. 13 § första stycket OL anges följande. Kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva föreskrifter som avses i 1 kap. 2 § andra stycket eller i 8 eller 9 § eller 10 § första stycket andra meningen i detta kapitel skall omedelbart anmälas till länsstyrelsen.

I andra stycket anges bl.a. följande. Länsstyrelsen skall upphäva en föreskrift som strider mot denna lag. Länsstyrelsens beslut om upphävande skall fattas inom tre veckor från den dag kommunens beslut anmälts till länsstyrelsen.

Länsrättens bedömning

Stockholms kommunfullmäktige har den 22 november 2004 beslutat att till 11 § i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun göra ett tillägg innebärande att könsförnedrande mobil reklam inte får framföras på offentlig plats. Länsstyrelsen har den 23 december 2004 beslutat att med stöd av 3 kap. 13 § andra stycket OL upphäva det av Stockholms kommunfullmäktige beslutade tillägget med motiveringen att tillägget angår förhållanden som är reglerade på annat sätt och därför strider mot bestämmelserna i 3 kap. 12 § OL. Stockholms stad gör däremot gällande frågor av den karaktär som är aktuell i förevarande mål kan regleras i lokala ordningsföreskrifter.

Enligt 3 kap. 8 § OL får en kommun, efter regeringens bemyndigande, meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Bemyndigandet i bestämmelsen är begränsat till att gälla för "ytterligare föreskrifter". Detta innebär att någon inskränkning i ordningslagens bestämmelser inte får göras genom lokala ordningsföreskrifter. Det får således endast förekomma lokala ordningsföreskrifter som går längre än lagens bestämmelser eller som mera i detalj preciserar vad som föreskrivs i lagen (prop. 1992/93:210 s. 283 f). Föreskrifterna får enligt 3 kap. 12 § OL inte angå förhållanden som är reglerade i ordningslagen eller annan författning eller som enligt lagen eller annan författning kan regleras på något annat sätt.

Enligt 2 kap. 1 § regeringsformen är varje medborgare gentemot det allmänna tillförsäkrad bl.a. yttrandefrihet. Härmed menas frihet att i tal, skrift eller bild eller på annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor. Rätten att genom affischer och liknande anslag på offentliga platser lämna meddelanden av olika innehåll utgör en del i denna grundlagsskyddade yttrandefrihet (prop. 1992/93:210 s. 290). Yttrandefriheten gäller även i näringsverksamhet varför även kommersiell reklam omfattas av skyddet för yttrandefrihet. Lokala föreskrifter som kontrollerar och begränsar rätten till affisivering på offentlig plats kan meddelas under förutsättning att begränsningen inte kommer i konflikt med reglerna i regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen om yttrandefrihet. Ett förbud mot affischer, banderoller och liknande, som inte tar sikte på ordningen på offentlig plats, får inte förekomma i en lokal ordningsstadga. Begränsningen får alltså avse enbart att förebygga oordning och inte ta hänsyn till meddelandets innehåll (se Persson m.fl., Ordningslagen, Kommentarer och rättspraxis, 1994, s. 230).

Det nu aktuella tillägget i de lokala ordningsföreskrifterna tar uppenbarligen främst sikte på innehållet i reklambudskapet – könsförnedring - och

inte på att förebygga oordning. Såsom länsstyrelsen konstaterat kan lagstiftning med förbud mot diskriminerande reklam inte införas utan grundlagsändringar (jfr prop. 1994/95:123 s. 83 och 87). Även om ett ytterligare skäl för ingripande mot den nu aktuella reklamen är hänsynen till trafiksäkerheten är det enligt länsrättens mening ändå inte möjligt att ingripa mot reklamen genom lokala föreskrifter eftersom det då samtidigt sker ett ingrepp i yttrandefriheten. Stockholms kommunfullmäktiges beslut att genom tillägg till de allmänna lokala ordningsföreskrifterna förhindra könsförmedlande mobil reklam strider således mot bestämmelserna i 3 kap. 12 § OL. Länsrätten finner därför att länsstyrelsen haft fog för sitt beslut att med stöd av 3 kap. 13 § andra stycket OL upphäva det av Stockholms kommunfullmäktige beslutade tillägget. Överklagandet skall därför avslås.

DOMSLUT

Länsrätten avslår överklagandet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (Dv 3109/1a).

Annika Sandström

chefsrådman

LOW

I länsrättens avgörande har även deltagit nämndemännen Peter Bojovic, Solveig Fröberg och Ingegerd Nilsson.

LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN

Allmänna enheten
Sven Dahlgren
08-785 54 93

BESLUT

Datum
23.12.2004

Beteckning
2132-04-78735

1 (4)

Stockholms kommunfullmäktige
Stadshuset
105 35 Stockholm

Anmälan om ändring i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen upphäver med stöd av 3 kap. 13 § andra stycket ordningslagen (1993:1617) det av Stockholms kommunfullmäktige den 22 november 2004 beslutade tillägget till 11 § i ordningsföreskrifterna för kommunen.

Bakgrund

Stockholms kommunfullmäktige beslutade den 22 november 2004, § 24, att till 11 § i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna för Stockholms kommun göra följande tillägg: "Könsförnedrande mobil reklam får ej framföras på offentlig plats."

Kommunfullmäktige har den 2 december 2004 anmält tillägget till Länsstyrelsen.

Av de handlingar fullmäktige gett in i ärendet framgår bl.a. att beslutet föranletts av ett yrkande att ett förbud ska införas i ordningsföreskrifterna mot de bilar som med hjälp av stora reklamaffischer gör reklam för porrklubbar, att reklambudskapet av många människor upplevs som kränkande och starkt provocerande samt att skyltningens uppseendeväckande utformning även kan avleda trafikanternas uppmärksamhet och därigenom förorsaka allvarliga trafikolyckor.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Enligt 3 kap. 12 § ordningslagen får föreskrifter, som en kommun meddelat för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats, inte angå förhållanden som är reglerade i ordningslagen eller annan författning eller som enligt ordningslagen eller annan författning kan regleras på något annat sätt. Enligt 3 kap 13 § andra stycket ska länsstyrelsen upphäva en föreskrift som strider mot ordningslagen.

BESLUT

Datum
23.12.2004

Beteckning
2132-04-78735

Av förarbetena till ordningslagen (prop. 1992/93:210 sid. 287) framgår bl.a. följande. Bestämmelsen om att lokala föreskrifter inte får angå förhållanden som är reglerade i någon annan ordning har inte avsetts att tolkas så att lokala föreskrifter enbart får avse områden som lagstiftaren har lämnat helt oreglerade. Sålunda är det i viss utsträckning möjligt att komplettera en författning med t.ex. bestämmelser om krav på tillstånd som går längre än vad som föreskrivs i den allmänna författningen eller med bestämmelser som kriminaliserar förfaranden som lagstiftaren inte har kriminaliserat. En allmän princip bör självfallet vara att lokala föreskrifter som kompletterar en författning inte får meddelas, om författningen är avsedd att uttömma regler ett visst förhållande. Bestämmelsen innebär vidare att kommunerna inte får meddela lokala föreskrifter i ämnen som enligt bemyndigande i lag eller någon annan författning ankommer på någon annan myndighet att meddela.

Reklam

Enligt 2 kap. 1 § regeringsformen är varje medborgare gentemot det allmänna tillförsäkrad yttrandefrihet, varmed menas frihet att i tal, skrift eller bild eller på annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor.

I "Sveriges grundlagar och tillhörande författningar med förklaringar" av Gustaf Petrén och Hans Ragnemalm, Publica 1980, sid. 43 f. anförs. Yttrandefriheten ges i paragrafen en mycket vid innebörd. Därmed avses i princip rätten att i varje situation när som helst få ge uttryck åt sin mening eller sina känslor med vad medel som helst. Den vanligaste form varigenom en meningsyttring eller annat yttrande kommer till stånd är talet, men bild eller skrift är också förekommande former. Miner och åtbörder kan också vara uttrycksmedel. Yttrandefriheten gäller även i näringsverksamhet. Kommersiell reklam omfattas sålunda av skyddet för yttrandefrihet.

I prop. 1994/95:123 "Ny marknadsföringslag", sid 83 och 87, gör regeringen följande bedömning beträffande förbud mot diskriminerande reklam. Lagstiftning med förbud mot diskriminerande reklam kan inte införas utan grundlagsändringar. Något förslag till lagstiftning mot sådan reklam läggs därför inte fram. För ett ingripande mot diskriminerande reklam ska således även i fortsättningen krävas att åtgärden är otillbörlig mot konsumenter eller näringsidkare. Reklam med diskriminerande inslag bör i vissa fall kunna bedömas som otillbörlig mot konsumenter men inte på den grunden att reklamen är diskriminerande utan på någon annan grund, såsom att den är vilseledande eller annars ovederhäftig. Regeringen kommer att noga följa utvecklingen. Om inte näringslivets egenåtgärder kan stävja den diskriminerande reklamen finns det anledning att på nytt ta upp frågan om åtgärder mot den.

BESLUTDatum
23.12.2004Beteckning
2132-04-78735

Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning att diskriminerande reklam i detta fall utgör ett allvarligt problem. Med hänsyn till den utformning bestämmelserna i regeringsformen för närvarande har, är det dock inte möjligt att reglera frågan i lokala ordningsföreskrifter.

Trafiksäkerhet

När det gäller trafiksäkerhet har kommunen i de handlingar som getts in till Länsstyrelsen inte närmare berört frågan om en bil som är utrustad med reklam kan utgöra en sådan trafikfara att bilen strider mot bestämmelserna i fordonslagstiftningen.

Enligt Länsstyrelsens uppfattning finns det anledning att se på frågan om diskriminerande reklam även från detta perspektiv. Det kan då anmärkas att enligt 3 kap. 14 § ordningslagen ska en polismyndighet vid prövning av ansökningar om tillstånd enligt 3 kap. ordningslagen och lokala ordningsföreskrifter beakta vad som krävs av hänsyn till bl.a. trafiken. I förarbetena (prop. 1992/93:210 sid. 291) uttalas att polismyndighetens prövning från ordningssynpunkt i viss mån måste få innefatta utformningen av t.ex. en affisch. En sådan får inte ha en utformning eller ett utseende som medför att den i alltför hög grad drar till sig trafikanternas uppmärksamhet och därigenom utgör en trafikfara.

Frågor om kraven på bilar vad gäller beskaflenhet och utrustning ska bedömas enligt fordonslagen (2002:574) och till denna hörande förordning och myndighetsföreskrifter. Vid t.ex. en flygande inspektion gäller enligt 2 kap. 10 § fordonslagen att inspektionen sker för att kontrollera att ett fordon som anträffas i trafik inte har försämrats i otillåten grad beträffande föreskrivna krav i fråga om den beskaflenhet och utrustning som är av betydelse från miljö- och trafiksäkerhetssynpunkt. Frågan om trafiksäkerheten ställer särskilda krav när det gäller reklam på bilar i trafik ska avgöras enligt detta regelverk.

Med hänsyn till att trafiksäkerheten hos fordon i trafik reglerats uttömmande i fordonslagstiftningen kan sådana frågor inte regleras i lokala ordningsföreskrifter.

Sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen finner att det av Stockholms kommunfullmäktige beslutade tillägget till 11 § i de lokala ordningsföreskrifterna angår förhållanden som är reglerade på annat sätt och därför strider mot bestämmelserna i 3 kap. 12 § ordningslagen. Tillägget ska därför upphävas.

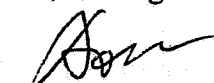
BESLUT

Datum
23.12.2004

Beteckning
2132-04-78735

W Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektören Bo Hansson. I den sluliga handläggningen har deltagit förvaltningsdirektören Rutger Öijerholm och länsassessorn Sven Dahlgren, föredragande.

Detta beslut får överklagas av Stockholms kommun hos Länsrätten i Stockholms län, se bilaga.

Bo Hansson

Sven Dahlgren

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND -

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till kammarrätten i Stockholm. *Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.*

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

For the purpose of making known the names of the donors of books to the New York Public Library, the following list is published, in the order in which the names were received by the Library.

The names of the donors of books to the New York Public Library, the Astor Lenox Tilden Foundation, are published in the following list, in the order in which the names were received by the Library.

The names of the donors of books to the New York Public Library, the Astor Lenox Tilden Foundation, are published in the following list, in the order in which the names were received by the Library.

The names of the donors of books to the New York Public Library, the Astor Lenox Tilden Foundation, are published in the following list, in the order in which the names were received by the Library.

The names of the donors of books to the New York Public Library, the Astor Lenox Tilden Foundation, are published in the following list, in the order in which the names were received by the Library.

The names of the donors of books to the New York Public Library, the Astor Lenox Tilden Foundation, are published in the following list, in the order in which the names were received by the Library.

The names of the donors of books to the New York Public Library, the Astor Lenox Tilden Foundation, are published in the following list, in the order in which the names were received by the Library.

The names of the donors of books to the New York Public Library, the Astor Lenox Tilden Foundation, are published in the following list, in the order in which the names were received by the Library.

The names of the donors of books to the New York Public Library, the Astor Lenox Tilden Foundation, are published in the following list, in the order in which the names were received by the Library.